

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177	Letna naročnina, Italija Lir 32.000
PODUREDNIŠTVO 34135 Trst, Vicolo d. Rose, 7 - Tel. 414646	Letna inozemstvo Lir 50.000
	Letna inozemstvo, USA dol. 35
	Poštno čekovni račun: štev. 11234499

Leto XXXIX. - Štev. 38 (1967)

Gorica - četrtek, 1. oktobra 1987 - Trst

Posamezna številka Lir 700

Ob 70-letnici smrti dr. Janeza Ev. Kreka Prizrčen praznik v Gorici

Dr. Janez Ev. Krek je umrl 8. oktobra 1917 v St. Janžu na Dolnjem. Slovenski katoliški izobraženci so se spomnili tega velikega moža v nedeljo 13. septembra popoldne pri St. Joštu nad Kranjem. Zbralo se je okoli dva tisoč ljudi.

ZIVLJENJSKA POT

Rodil se je 27. novembra 1865 pri Sv. Gregorju nad Sodražico, kjer je bil njegov oče učitelj. Oče je bil Gorenjec, mati pa Doljenka, kar se je odražalo v sinovem značaju. Po prezgodnji očetovi smrti se je mati z družino preselila v Selca nad Škofjo Loko. Janeza je poslala študirat v Ljubljano. Po dovršeni gimnaziji je stopil v bogoslovje. Novo mašo je daroval na Brezjah. Škof Missia ga je poslal nadaljevat študije na Dunaj. V štirih letih se je pripravil na doktorat iz bogoslovja. Na Dunaju je stanoval v zavodu Avguštinca. Tam so bili bogoslovci in duhovniki vseh avstrijskih narodnosti. V občevanju z njimi ter iz knjig in časopisov se je Krek naučil češčine, poljščine in ukrajinsščine, a razumel je še mnoge druge jezike.

VELIKA OSEBNOST

Na Dunaju se je poglobil v socialno ekonomijo. Študiral je zlahka in neverjeno veliko. Od konca študij do smrti je preteklo skoraj natančno 25 let, polnih javnega dela. Svoje velikanske umstvene sile, neizčrpnljiv idealizem in življenjski optimizem ter neizmerno srčno dobroto je zastavil v socialnem delu, združništvu, politiki, literaturi, znanosti in časnikařtvu. Bil je zares izredna, enkratna postava v slovenski politični in socialni zgodovini. Pojavil se je v času, ko se je slovenski narod v svojih zgornjih plasteh že zavedal svoje narodne individualnosti in pravice do svojstvenega narodnega obstoja in razvoja. Le še delavski in kmečki stan, ki sta tvorila široki temelj naroda, se še nista izmotala iz spon fevdalne preteklosti. Prebujenje slovenskega naroda je bilo treba dokončati v širino in globino, do zadnjega slovenskega človeka. To delo je odlično opravil dr. Janez Ev. Krek.

CUT ZA SOCIALNO PRAVICNOST

Kreku je bilo socialno čutenje prirojen. Ker pa je bil bistrega, tvornega duha ter je imel trdno voljo pomagati, zato se je takoj lotil dela. Dano mu je bilo, da je vedno vedel, kje je treba kako stvar prijeli, da se premakne z mrtve točke. Vedel je tudi, da se brez organizacije nič ne doseže. Zato je začel organizirati delavce in kmete. Ustanavljal je zadruge, posojilnice in hranilnice ter počasi pripeljal ljudi do zavesti, kaj pomeni gospodarska neodvisnost. To delo je opravljal na shodnih in s tiskom. V 25 letih je imel okoli tri tisoč govorov, večinoma na shodih. Bil je nedosegljiv govornik.

Naravnost nepregledno je tudi njegovo časnikarsko delo. Računajo, da je njegovih člankov do šest tisoč.

Po smrti dr. Franceta Lampeta (1900) je prevzel nadaljevanje »Zgodb sv. pisma«, ki jih je v poljudni izdaji in v velikem formatu izdajala Družba sv. Mohorja v

Celovcu. Končal je stari zakon in pripravil ves novi zakon.

Reševanje socialnega vprašanja je v modernem času neločljivo povezano s političnim delom. Krek je bil ljudski človek in se zato politike ni branil. Ko mu je bilo 32 let, je bil izvoljen za državnega poslanca. V državnem parlamentu je Krek kmalu postal ena najvidnejših osebnosti. Močno se je potegoval za splošno volilno pravico, ki je prišla v veljavo leta 1907.

Krekova je ideja o Majniški deklaraciji, ki so jo slovenski in hrvaški poslanci podali v dunajskem državnem zboru 30. maja 1917.

Nikdar ni izpustil izpred oči sedanjosti in podrobnega dela, a pogled je vedno imel uprt v prihodnost. Zato je posvečal veliko skrb in ljubezen učeci se mladini, srednješolcem in zlasti akademikom. Med temi dijaki sta bila tudi Oton Župančič in nekoliko kasneje Ivan Cankar. Krek je vsako leto prirejal za dijake počitniške tečaje. Vsakomur je znal povedati pravo misel in to tako, da jo je ta razumel. Oton Župančič je o njem zapisal: »Bil je med nami mož kot zrno klen in zdrav; ta, kakor knjige mi, ljudi je brati znal.«

SZ

Zmagati brez zmage

Sovjetski zvezi se danes v Afganistanu godi kot pred 20 leti Amerikancem v Vietnamu. Američani so bili siti vojne v Vietnamu, za katero niso videli ne smisla ne konca. Predsednik Nixon se je nazadnje odločil, da bo potegnil ZDA iz spopada, vendar tako, da to ne bi bilo videti kot poraz. Ko so se vračali vojaki iz Vietnama, so jih ljudje hladno sprejemali. Metali so jim v obraz žaljivke, kot da bi bili oni krivi neuspeha.

Nekaj podobnega se dogaja danes fantom, ki se vračajo s fronte v Afganistanu v Sovjetsko zvezo. List »Pravda« poroča o zdravniku, ki pravi vojnemu invalidu, ker se pritožuje zaradi odnosa, ki ga imajo do njega: »Nisem vas poslal v Afganistan!« Časopisji so v preteklosti pisali o prijateljstvu, o vojakih, ki pomagajo kmetom, o zdravnikih, ki spravljajo na svet afganske otroke in seveda o afganski vojski, ki tolče uporne tolpe.

Zdaj je znano vse. Znanе so žrtve, znano je, da se sovražniki spet pojavljajo, potem ko je poveljstvo ponovno sporočilo, da so razbiti. Znano je, da afgansko ljudstvo ne mara »bratske« pomoči, ki prihaja od severa. To da vse to ni najbolj pretresljivo. Bolj zadene spoznanje, da vojak ob vrnitvi ni dobrodošel. Oblasti nočejo na nagrobnik padlemu ali izpolnjevanju svojega internacionalnega dolga zapisati še, kje je padel in zakaj. Živim nihče ne priskoči na pomoč, da bi se zaposlili in da bi — to je socializem — dobili stanovanje. In nič se ne piše o njih v krajevnih časopisih.

»Ni bilo sklenjeno, da bi se o padlih, kot je vaš sin, pisalo v našem časopisu.«

Odprtje, blagoslovitev in nato nastopi v novi telovadnici ob Katoliškem domu so bili res prizrčen praznik, praznik v polnem pomenu besede. Praznik pomeni, da se ljudje zberejo od blizu in daleč, se snidejo prijatelji in znanci, se poveselejo ob kakem veselem dogodku. Vse to je bila resnica, k je trajala cele tri dni, v petek 25., soboto 26. in nedeljo 27. septembra: veseli dogodek je bilo pa odprtje nove telovadnice.

BLAGOSLOVITEV IN ODPRTJE

Začelo se je v petek 25. septembra zvečer ob 19. uri. Kljub delavniku se je zbralo zelo veliko število ljudi, da skupaj s predstavniki cerkvenih in civilnih oblasti prisostvujejo odprtju in blagoslovitvi nove telovadnice. Slavje je začel moški zbor Mirko Filej, ki je že pred telovadnico zapel pozdravno pesem. Nato je deželni odbornik za šport dr. Mario Brancati prerezal tradicionalni trak. Množica se je usula v telovadnico, ki je takoj pokazala svojo lepoto ob posrečeni razsvetljavi. Gospod nadškof Bommarco je telovadnico blagoslovil in zatem spregovoril v slovenščini in italijanščini.

Za nadškofovim nagovorom je povezovalc prof. Franko Zerjal, ki je to službo opravljal tudi v nedeljo, pozdravil navzoče predstavnike oblasti; ti so bili: M. Brancati, deželni svetovalec dr. D. Stoka, škofov vikar za Slovence dr. O. Simčič, goriški župan dr. A. Scarano, občinska odbornika M. Del Ben in dr. A. Bratuž, goriški prefekt dr. Vincenzo Garsia, predsednik pokrajinskega odbora prof. S. Cumpeta, pokrajinski odbornik za šport dr. M. Spacapan, senator dr. N. Batello, predsednik pokrajinskega odbora CONI S. Perico, predsednik SSO Marija Ferletič, predsednik teritorialnega odbora SKGZ dr. M. Primožič, predstavnik ZSDS prof. A. Rupel. Slovenijo so zastopali podpredsednik SZDL Slovenije pesnik Ciril Zlobec, tržaški konzul SFRJ Anton Pogačnik, pomočnik ministra za mednarodne odnose ga. Dragoljuba Benčina, predsednik občine Nova Gorica Danilo Bašin, predsednik SZDL Nova Gorica Branko Dolenc. Poleg teh so bili navzoči še številni drugi zastopniki šol, slovenskih občin in drugih ustanov.

GOVOR IN POZDRAVI

Za pozdravi oblastem je sledil »uradni« govor dr. Jožeta Vrtovca.

Po uvodnih besedah je razložil, komu je telovadnica namenjena. So to predvsem slovenski športniki, zlasti od SZ Olympie, da ekipe odbojke, nadalje smučarji, lahkoatleti, kakor tudi starejši za rekreacijsko telovadbo.

Nato je opisal nastanek telovadnice, o čemer smo že pisali, in navedel tehnične podatke novega objekta. Zgrajen je iz montažnih elementov po načrtu inž. Marinija in njegove ekipe. Opremljen je za vadenje in nastope odbojke, košarke, za orodno telovadbo, lahko atletiko in ostale športe. Dolg je 31 m, širok 24, ima prostora za kakih 300 ljudi ter vključuje še vse ostale potrebne pritokline. Pri gradnji je sodelovalo prek 35 podjetij. Še posebno priznanje zasluži podjetje Lojzeta Hledeta, ki je brezplačno nudilo svoje delo pri gradnji temeljev.

In stroški? Do sedaj jih je bilo 387 milijonov lir. Deželna uprava je do sedaj prispevala 27 milijonov, občinska uprava pa je pomagala prek mestnega podjetja z izgradnjo raznih infrastruktur. Pripravljeni odbor je najel bančno posojilo v znesku sto milijonov lir za kritje najbolj nujnih stroškov. Vse to zahteva od nas, da plačamo preostali dolg in izročimo poslopje mlademu rodu brez obremenitev. Telovadnica pa naj bo odprta vsem ljudem dobre volje v korist celotne družbe in službi trajnega miroljubnega sožitja.

Kot je pri takih slavnostih običaj, so se oglasili s pozdravi in nagovori razni zastopniki. Kot prvi je spregovoril deželni odbornik za šport dr. Brancati, za njim pa goriški župan dr. A. Scarano. S prirajeno lahkoto je čestital k lepemu uspehu slovenske narodne skupnosti v Gorici, ki si je omislila in uresničila tako veliko pobudo kot je nova telovadnica. Gre za požrtvovalno delo slovenskih goriških občanov, ki mora najti tudi podporo javnih ustanov, je dejal. Goriška občina bo to gotovo storila v mejah svoje pristojnosti in možnosti. Na koncu je omenil, da se bomo kmalu zbrali k novi slični slovesnosti, ko bo občina postavila temeljni kamen za novi center slovenskih šol v Gorici.

Sledil je poseg predsednika goriške pokrajine Cumpeta, za njim pa je prinesel pozdrave z onstran meje pisatelj Ciril Zlobec. Njegove besede so bile umirjene, uglašene na prijateljstvo, na preraščanje narodnih in drugih razlikovanj v graditvi prijateljskega sosedstva in Evrope narodov. Obudil je tudi spomin na svoja dijaška leta, ko je bil pri maturi v Gorici leta 1942 zavrnjen prav iz telovadbe, ker se je sprl s profesorjem zavoljo svojega priimka. Zlobec je govoril v slovenščini, nakar je svoje misli povzel tudi v italijanščini. Oglasil se je še pokrajinski odbornik za šport dr. M. Spacapan, ter imel

precej politično obarvan poseg. Je pač politik.

Pzdrave je prinesla še predsednica SSO M. Ferletič in predstavnik SKGZ prof. A. Rupel. Lepo je zaključil, da tudi telovadba mora težiti za tem, da oblikuje celotnega človeka, duha in telo.

Dolgi so bili ti pozdravi in posegi, tako da smo prav radi prisluhnil zboru Mirko Filej, ki je zapel še dve pesmi, eno furlansko in eno slovensko. Še bolj smo se sprostiti, ko je nastopila baletna skupina iz Štandreža in pod vodstvom prof. Nataše Sirk prikazala španski ples iz opere Carmen.

S tem se je zaključil uradni del v telovadnici in gostje ter ljudstvo so bili povabljeni v prostore Katoliškega doma, kjer jih je čakala zakuska, saj je take dogodke treba tudi zaliti.

MEDNARODNO TEKMOVANJE V ODBOJKI

V soboto je bilo v telovadnici mednarodno tekmovanje v odbojki; prireditelj je bila goriška pokrajinska uprava, njen odbornik za šport dr. M. Spacapan. Tekmovalo je pet moštev in sicer Chemička ter Vitkovice Ostrava iz Češkoslovaške, Cus Torino iz Italije, Stavbar iz Maribora ter v prijateljskem srečanju še Chemio iz Vidma. Na turnirju so telovadnico kolavdirali tudi odlični športniki, saj odbojke na tako visoki ravni Gorica še ni videla.

LJUDSKI PRAZNIK

Nedelja 27. septembra je bila zamišljena kot ljudski praznik. To je tudi v resnici bil in uspeh bi bil popoln, ko bi ne bil nagajal dež, ki je pokvaril praznovanje na prostem, v dvorani pa je program potekel nemoteno: pester in bogat.

Sodelovali so: godba na pihala iz Prvačine pod vodstvom Venceslava Furlana, baletna skupina iz Štandreža, ki je nastopila že v petek, ritmični krožek »Milojka Strukelj« iz Nove Gorice. Vodi ga Betka Pelos. Ritmična skupina »Olympia«, ki združuje dijakinje enotne srednje šole »Ivan Trinc« in jo vodi prof. Fedja Bednarik. Folklorna skupina gasilskega društva iz Gornje Radgone, ki je izvajala slovenske ljudske plesne. Otroški zbor iz Števerjana pod vodstvom Anke Černik; zapel je štiri pesmi. Unione Ginnastica Goriziana z akrobatskimi točkami, ki jih izvaja šest deklet. Mešani zbor L. Bratuž pod vodstvom prof. St. Jeričija; odpel je tri pesmi. Končno še odbojkarška skupina Olympie, ki jo trenira Tatjana Kosič. Za zabavo je igral ansambel Taims.

Seveda tudi v nedeljo niso manjkali govori in pozdravi. Prvi je spregovoril in pozdravil predsednik odbora za telovadnico Andrej Kosič. Potem so se oglasili: prof. M. Kranner, ki je bil ustanovitelj SZ Olympija in dr. K. Humar, v imenu Katol. tiškovnega društva, ter deželni svetovalec dr. D. Stoka.

Vsaka skupina je prispevala svoje, da je bil program res slikovit in, kar je tudi omembe vredno, brezhibno je potekal. Temu sta svoje prispevala tudi oba napovedovalca prof. Franko Zerjal in gdč. Barbara Rustja.

Posebno slovesen je bil zaključek, ko so se od koračnice prvaške godbe zbrali pred občinstvom vsi nastopajoči in je godbo spremljalo tudi občinstvo s ploskanjem.

OSTAJA NEKA SKRB

Nad tridnevni praznovanjem je padla zavesa. Sedaj čaka vsakdanje delo, da bo telovadnica služila svojemu namenu. Ostajajo pa tudi skrbi, kako odplačati dolg, ki je še ostal. Posebno pa ostaja skrb, da ne bi zaradi telovadbe zamrlo kulturno življenje v naših društvi, pevskih zborskih, dramskih skupinah. Ne pozabimo: Človek je telo in duh. Če eno zanemari, ostane okrnjena osebnost. Naj mladi tega ne prezejo.

K. H.

KLJUČ DO PRAVEGA NAČINA MOLITVE ROŽNEGA VENCA

Mesec oktober nas znova spominja, da smo Slovenci vedno zelo častili Marijo, tudi z molitvijo rožnega venca. Najpomembnejša stvar za pravilno in doživeto molitev rožnega venca (kakor vsake druge molitve) je ljubezen, ki jo vložim v svoj pogovor z Bogom. Ta ljubezen mora potem preoblikovati naše vsakdanje življenje.

Povezanost rožnega venca z vsakdanjim življenjem je lepo označil papež Janez XXIII., ki je ob neki priložnosti dejal: »Zame, papeža, pomeni teh petnajst rožnovenskih skrivnosti petnajst oken, skozi katera gledam v božji luči vse, kar se dogaja na svetu. Molim in molim. Rožni venec molim enega zjutraj, enega popoldne in enega zvečer. Vidite, časnikarje je zelo prevzelo, ko sem danes zjutraj povedal, da molim peto veselo skrivnost («Ki si ga Devica v templju našla») zanje. Ko pa molim tretjo veselo skrivnost in premišljujem o Jezusovem rojstvu, se spomnim vseh otrok, ki se rode v zadnjih štirilindvajsetih urah, zato da bi našli ob svojem prihodu na svet papeževo molitev in voščilo ne glede na to, ali so katoličani ali ne.«

Na izgovor mnogih, ki rožnega venca ne molijo, češ da je dolgočasen zavoljo neprestanega ponavljanja istih besed, nemški jezuit p. Leppich odgovarja: »Ali more biti dolgočasno, če svoji ljubljni materi povemo petdesetkrat besedo, ki jo rada sliši? Kaj je potem dolgočasno? Dolgočasen je le raztresen molivec.«

Pravilna molitev rožnega venca rodi vedno sadove dobrote in plemenitosti.

Protest italijanskih škofov

Italijanske vladne stranke so sprejele sklep, da dajo poučevanju verouka le neobvezno značaj. Poučeval naj bi se prvo ali zadnjo uro ali pa popoldne in tisti, ki ga učijo, ne bi bili enakovredni ostalim učiteljem. Boleče pri tem je to, da vodi ministrstvo za šolstvo krščanski demokrat Galloni in da je DC prav v tem popustila na ljubo Cerkvi, neprijaznih strank (kot svoj čas glede splava in razporoke). Le kako naj ji resnični italijanski katoličani še zaupajo in zanjo glasujejo?

Naravno, da je italijanska škofovska konferenca odločno protestirala zoper »fakultativni« pouk verouka, kajti v duhu zadnjega konkordata med Apostolskim sedežem in Italijo verouk ni fakultativen, ampak reden predmet; fakultativna je le izbira, ali se starši oz. dijaki zanj odločijo ali ne. In je znano, da se je tudi letos za verouk izreklo nad 90% prizadetih.

Italijanska Katoliška akcija je v podporo stališču škofov priredila na trgu sv. Petra v Rimu veliko zborovanje, ki se ga je udeležilo 70.000 oseb. V izjavi je rečeno, da je KA solidarna s stališči svojih škofov, revizija dogovora med bivšo ministrico za pouk Falcuccijsvo in kardinalom Polettijem pa pomeni oddaljitev od duha zadnjega konkordata.

Zbrani množici je spregovoril tudi sv. oče ter izrazil svojo soglasnost s škofi, »ki so zaskrbljeni ob težavah, ki se porajajo pri poučevanju verouka«.

★

Če se pokvari peka kruha, je pokvarjen en dan; če je slaba žetev, je pokvarjeno eno leto; če pa je nesrečen zakon, je pokvarjeno vse življenje. (Estonski pregovor).

Slovenska skupnost o dveh pomembnih deželnih zakonih

Deželno tajništvo Slovenske skupnosti je izdalo tiskovno poročilo o dveh pomembnih deželnih zakonih, ki sta bila izglasovana prejšnji teden v deželnem svetu Furlanije-Juljske krajine.

V torek, 22. septembra, je bil ponovno izglasovan zakon o goratih področjih, ki ga je pred nedavnim zavrnila vlada v Rimu. Gre za vrsto določil, ki bodo koristila tudi Benečiji in Kanalski dolini. Pred meseci se je ravno v zvezi s tem zakonskim besedilom razširil glas, češ da bi bilo treba ukiniti tako Kraško kot Briško gorsko skupnost, češ da ne obsegata pravih hribovitih in goratih področij. SSK je na vseh pogajanjih odločno branila obstoj in vlogo obeh skupnosti. Če so za prava gorata področja potrebni še dodatni ukrepi, naj pridejo, je bilo stališče SSK, to pa ne pomeni, da gorski skupnosti nista koristni in potrebni za briško področje in za Kras, ki ima tudi pomembne kmetijske možnosti, če je deležen prave pozornosti (kraški vodovod idr.). Zaenkrat je stališče SSK o ohranitvi obeh skupnosti obveljalo.

V sredo, 23. septembra, pa je deželni svet soglasno (ob vzdržanju misovcev) odobril zakon o zaščiti Romov ali ciganov, ki jih je v Furlaniji-Juljski krajini kakih 800. Besedilo je na podlagi več predlogov pripravila komisija za kulturo, ki ji pred-

seduje zastopnik SSK dr. Drago Štoka.

V tiskovnem poročilu SSK je rečeno, da je zakon za zaščito ciganov pomembno dejanje, ki skuša zadostiti vsaj nekaterim potrebam te manjšine. Poudariti gre tudi dejstvo, da je bilo besedilo deležno tako široke podpore v svetu. Zakon o ciganih po mnenju SSK dokazuje, da gre tudi pri zaščitnih določilih v korist manjšin ne toliko za vprašanje pristojnosti tega ali onega telesa, temveč za vprašanje politične volje. Glede zaščitnih določil za Slovence v Italiji je gotovo več točk v nesporni pristojnosti parlamenta, več pa je tudi takih, ki bi jih lahko rešile dežela oz. krajevne uprave v skladu s svojim delokrogom.

Zato sta potrebna večji pogum in doslednost, ko prihajajo na dnevni red slovenske zadeve, o katerih marsikatera uprava raje reče, da je treba počakati na globalno zaščito, na poseg parlamenta, vlade ali koga drugega...

Zdaj je pred deželnim svetom zadnje obdobje pred pomladanskimi volitvami. Na dnevnem redu pa je kopica važnih in zahtevnih zakonov. O tem je v ponedeljek razpravljala v Vidmu deželna večina. SSK sta zastopala deželni tajnik Ivo Jevnikar in načelnik svetovalske skupine v deželnem svetu dr. Drago Štoka.

UTRIP CERKVE

Smrt severnoameriškega kardinala

V Washingtonu je umrl domači ukopojeni nadškof kardinal Patrick Louis O'Boyle. Za nadškofa te leta 1947 ustanovljene ameriške nadškofije (prej je bila združena z baltimorsko) ga je imenoval papež Pij XII. Papež Pavel VI. ga je leta 1967 imenoval za kardinala. Po O'Boylevi smrti šteje kardinalski zbor 140 članov, od katerih jih je 101 mlajših od 80 let, 39 pa starejših. Samo prvi se lahko udeležijo volitve novega papeža.

Preganjani zaradi zvestobe do Rima

V današnji Sovjetski zvezi je 15 milijonov katoličanov; pet jih živi v Ukrajini, dva milijona Ukrajincev pa je raztresenih po drugih republikah SZ. Ti Ukrajinci so prisiljeni izpovedovati svojo vero v molku, odkar je pred 40 leti dal Stalin zapreti vsi njihovo katoliško hierarhijo in ukazal pretrgati vse zveze z Rimom. Versko preganjanje Ukrajincev je eno najbolj izrazitih v 20. stoletju.

O vsem tem se je govorilo te dni na 6. kongresu ukrajinskih katoliških laikov v Rimu. Ti so tudi sklenili, da bodo sv. očetu izročili izjavo s 40.000 podpisov ukrajinskih vernikov, v kateri se zavzemajo za ustanovitev ukrajinskega patriarhata. Do sedaj je bil Apostolski sedež vedno gluha za te upravičene zahteve. Zdi se, da mu več pomeni imeti dobre odnose z ruskim pravoslavnim patriarhom v Moskvi in s sovjetsko vlado kot pa da bi imel razumevanje do zaradi zvestobe Rimu preganjanih Ukrajincev. Ali je tako ravnanje v duhu Cerkve, je pa drugo vprašanje.

Francoski kardinal na obisku v Mozambiku

Predsednik papeškega sveta Pravičnost in mir kardinal Etchegaray je obiskal afriško republiko Mozambik. S svojim obiskom je želel prispevati k izboljšanju odnosov med katoliško Cerkvijo in oblastmi. Sestal se je s cerkvenimi in političnimi predstavniki, obiskal pa je tudi več pokrajin. Obljubil je večjo pomoč sveta Pravičnost in mir pri iskanju poti do miru in edinosti v državi, kjer deluje gverilska organizacija Renamo.

Brazilski škofje obtožujejo oblast

Člani brazilske škofovske konference, ki so se zbrali na izrednem zasedanju v prestolnici Brasillii, so obravnavali napeti položaj med oblastmi in Cerkvijo.

Kardinal Aloisio Lohrscheider, sam dolgotrajni predsednik konference, je demokratizacijo vladi pod predsedstvom Joseja Sarneya očital, da je še slabša kot prejšnji vojaški režimi: »V Braziliji je veliko gorjenja, toda nobene demokracije!« Cerkve nikakor ne more potrjevati krivičnih odločitev oblasti.

Redovnika Cavaducija je krogla zadela v glavo 22. avgusta, ko je zapuščal kapelo v mestu Mossamedis. Atentat so po vsej verjetnosti pripravili skrajneži iz poestniških vrst.

Osem škofov zvezne države Goiasum-Pará je omenilo umor desetih kmetov v zadnjih 40 dneh. Ti umori so bili posledica stalnih napetosti med revnimi kmeti in veleposesniki zaradi zemlje na območju Papagajevoga kljuna.

Groženj z orožjem v roki so bili deležni še nekateri duhovniki, redovniki in redovnice ter laiki, zato škofje zahtevajo od oblasti, naj ukrenejo vse potrebno, da bodo zločinci kaznovani, novi zločini preprečeni in bodo ljudje varno zaživel pravo življenje.

Estonija je ostala brez katoliških duhovnikov

Estonija je najbolj severna dežela od treh baltičkih držav, ki so dosegle svobodo po letu 1918 in jo skupaj z Litvo in Letonsko izgubile leta 1940.

Večina Estoncev je protestantov, katolici so le velika manjšina, ki so imeli 6 župnij in bili združeni v škofiji Tallin. Danes obstaja le še ena župnija, prav v tem mestu. Vodil jo je Michael Krumpin, ki pa je 14. julija letos umrl v 64. letu starosti. Bil je po letu 1965 edini katoliški dušni pastir.

Sovjetske oblasti so škofa in duhovnike po priključitvi Estonije leta 1940 k Sovjetski zvezi pregnale z župnij, kamor se niso več vrnili. Med nemško okupacijo je bila škofija ponovno dovoljena, leta 1944 pa so sovjetske oblasti ponovno pregnale vse katoliške duhovnike. Njihova usoda je neznana.

KATOLIŠKI GLAS
list za kritične bralce

Zadeva Agrokomerca odkriva anarhijo v jugoslovanski družbi

Zadeva Agrokomerca v Veliki Kladuši v Bosni so razglasili za največji kriminal v povojni Jugoslaviji. O njej se še vedno piše v časopisih, govori po radiu in televiziji ter se razpravlja na vseh ravneh.

Centralni komite ZK Bosne-Hercegovine je o njej razpravljal 17 ur, sklenil pa nič. Centralni komite ZK Jugoslavije je 25. septembra razpravo razširil na uresničevanje ustanovitve in zakonitosti v državi. Kajti jasno je postalo vsem, da zadeva z Agrokomercem ni mogla nastati kot zasebna »sleparija« ene same osebe, kot se včasih dogaja v zahodnem demokratičnem svetu; v Italiji npr. zadeva Sindona ali Calvi in njegov Banco Ambrosiano. Vedno bolj prihaja na dan, da so bili v gospodarske posledice zapleteni mnogi odgovorni politiki v Bosni-Hercegovini in tudi v Beogradu.

Ljubljansko Delo piše: »O zlorabljanju oblasti in kršenju zakonov pri Agrokomercu so izvršni svet skupščine v Bosni, Služba družbenega knjigovodstva (ki bi morala kontrolirati račune pri Agrokomercu) in drugi že januarja vedeli, da je Agrokomerc ogrozil jugoslovanski plačilni promet s 15 milijardami. Vsi so vedeli, da je to kriminal, pa se nihče ni pravočasno zganil...« Očitki padajo tudi na samo zvezno vlado v Beogradu in na Zvezo komunistov, posebno v Bosni.

Tajnik ZKS Milan Kučan je na razpravi v Beogradu opozoril, da Zveza komunistov ni nedolžna pri razraščanju neustavnosti in nezakonitosti... ter omenil, da ima vseh 200 ljudi, proti katerim je bil sprožen sodni postopek v Kladuši, izkaznice ZK.

Nič čudnega pri tem, če se neki bralec v Delu vprašuje, ali niso slični škandali in brezploдне razprave na vseh ravneh dokaz, da Zveza komunistov kot avantgarda delavskega razreda izgublja zaupanje ljudi in vzbuja bojazen v jutrišnji dan. Nič čudnega, če se mladina ne vpisuje v ZK in če jo vedno bolj zapuščajo delavci, saj postaja Zveza karieristov za oblast in stolčke. K odgovornosti je na omenjeni seji v Beogradu Kučan priključil partije takole: »Avtobus brezvladja drvi, komunisti pa ga ne opazujejo s pločnika, temveč imajo sami v rokah tako krmilo kot zavore.«

Afera Agrokomerc je sprožila plaz, ki zanj nihče ne ve, kje in kako se bo ustavil, ker »afera Agrokomerc se je spremenila v simbol neuspeha gospodarskega in političnega sistema,« je komentiral francoski radio.

Preuranjena napoved

V petdesetih letih je tedanji komunistični veljak Wladislaw Gomułka samozavestno izjavil: »Čez 30 let Cerkve na Poljskem ne bo več.« Po več ko 30 letih dogodki in dejstva pričajo, da je bil zelo slab prerok. Danes se 90% Poljakov priznava h katoliški Cerkvi. Ta ima 27 škofij in 8.528 župnij. Po statistikah iz leta 1986 deluje na Poljskem 21.887 katoliških duhovnikov, od katerih 4.570 pripada redovnim skupnostim.

Leta 1937, dve leti pred izbruhom zadnje vojne, je bilo duhovnikov na Poljskem »komaj« 11.395. Poljka duhovščina je relativno mlada: povprečna starost je 35 let. Poljska Cerkev je edina v vzhodnih komunističnih državah, ki lahko upravlja svojo univerzo v Lublinu. Redovnikov je nad šest tisoč, ženskih redov kar 102 s 27.000 članicami.

Tudi število cerkv se je z ozirom na predvojni čas podvojilo in znaša 14.229 bogoslužnih prostorov, 1.508 pa jih je v gradnji, deloma tudi ob podpori oblasti. Leta 1937 je bilo na Poljskem le 7.237 cerkv. Kljub pomanjkanju papirja izhaja 113 cerkvenih revij, časopisov in glasil v nakladi 770.000 izvodov.

Pomoč Cerkvi v stiski

Ta dobrodelna organizacija je nastala pred 40 leti. Belgijski redovnik Werrenfried van Straaten se je prva leta po vojni zavzel za nemške begunce iz vzhodnih dežel. Duhovnikom je sprva preskrbel motorna kolesa, da so lahko obiskovali izgnance po raznih taboriščih. Nekaj let kasneje je že poskrbel za »potujoče kapelo« na avtomobilih. Vseh je bilo več sto. Ko v Nemčiji ni bilo več potrebe po takih izrednih sredstvih, je van Straaten posvetil svojo skrb misijonom, predvsem pa duhovnikom v komunističnih deželah.

Preteklo leto je ta organizacija razposlala 553 motornih vozil: 434 avtomobilov, 15 manjših tovornjakov, 4 traktorje, 72

motornih koles, 16 motornih čolnov in tudi 15 koles. Največ motornih vozil je šlo v Latinsko Ameriko, potem v Afriko, na tretjem mestu je Azija. Med evropskimi deželami je na prvem mestu Poljska, potem Madžarska, Češkoslovaška. Na četrtem mestu je Jugoslavija, kamor je šlo 32 motornih vozil. A za ta vozila je organizacija porabila samo 8% zbranskega denarja, vse ostalo je šlo za semenišča, redovne hiše in druge potrebe — približno 30 milijonov dolarjev.

Ustanovitelj te organizacije p. Werrenfried je v torek 25. avgusta tudi govoril na zborovanju v mestu Rimini.

Narašča število umorjenih misijonarjev

Prefekt Kongregacije za evangelizacijo narodov kardinal Jozef Tomko je v intervjuju za italijanski radio izjavil, da je vsak mesec po svetu ubit povprečno po en misijonar. Od leta 1980 do 1985 jih je bilo ubitih kar 70. Samo lani so bili umorjeni trije italijanski misijonarji. Marca letos je bilo v eni sami afriški državi ubitih 16 oseb, porušenih na desetine cerkva, izgredniki so zažgali tudi semenišče, stanovanja, skladišča kristjanov.

M. Terezija častni doktor boloniske univerze

Rektor starodavne univerze v Bolgini Roversi Monaco je v soboto 26. septembra podelil častni doktorat iz lekarništva m. Tereziji iz Kalkute v priznanje za vse, kar stori dobrega za najbolj zapuščene v današnji družbi. Trenutno je njena ustanova razširjena v 77 deželah in šteje 352 postojank. Novih poklicev ne manjka.

M. Terezija je skromno dejala, da sprejema priznanje samo v čast božjo in iz ljubezni do ubogih. Profesorje in študente je pozvala, naj učijo in se naučijo predvsem ljubezni do Boga in ljudi in s tem ljubezni do življenja. Tega se ne sme učenčevati, kot to delajo tolike matere s svojimi otroki, še preden jih rodijo. Kjer bo ljubezen v izobilju, bo na voljo v izobilju tudi mir. Na koncu je vse prisotne povabila, naj pomagajo z nabirkami Etiopiji, ki jo ogroža nova suša.

Na pomislek nekega časnikarja, ali ima smisel priti se za rešitev nekaj tisoč življenj, ko pa lakota in boleznijo istočasno povzročajo milijone smrti in ali ni to le kapljica v ocean, je odgovorila: »Mi ne gledamo na število, temveč na človekovo osebo. Res je naše prizadevanje le kaplja v ocean, a brez njega bi bil ocean oropan prav te kapljice.«

Kristjani so največja verska skupnost

Severnoameriški statistik David Barrett se bavi predvsem s porastom oz. upadanjem svetovnih verstev. Tako je nedavno objavil, da predstavljajo kristjani trenutno 32,9% svetovnega prebivalstva. Lani jih je bilo 1,57 milijarde, letos pa jih je že 1,64. Druga najmočnejša verska skupina so muslimani. Teh je v enem letu za 17 milijonov več, kar je največji porast pri vseh svetovnih verstvih nasploh, tako da jih je skupaj že 854 milijonov. Budistov je 312 milijonov, lani pa jih je bilo 300 milijonov. Judov 18,2 milijona, lani 18 milijonov. Hinduistov pa je 658 milijonov, kar je v primerjavi z lanskim letom tri milijone manj. Število nevernikov pa se je zmanjšalo v enem letu za šest milijonov, tako da jih je danes po vsem svetu 819 milijonov.

Med kristjani so na prvem mestu še vedno katolici. Teh je 907 milijonov in so po številu vernikov najmočnejša verska skupnost na svetu. Protestantov je 322 milijonov, pravoslavni 173 milijonov, anglikancev pa 51,6 milijona.

Marksiistični režim v Nikaragvi je dovolil, da začne znova s svojim delovanjem katoliška radijska postaja, zaprta že skoraj dve leti in da ponovno začne izhajati opozicijski list »La Prensa«, ki je bil ukinitelj lani 26. junija. Nadškof v Managui, kardinal Obando y Bravo je dejal, da je to zelo vzpodbudno, kajti na ta način se začenjajo uresničevati dogovori, sklenjeni 7. avgusta letos v Esquipulas v Gvatemali, ki so jih podpisale države Gvatemala, El Salvador, Honduras, Nikaragva in Kostarika. Ti dogovori predvidevajo konec obsednega stanja, svobodo tiska, politične in ostale človekove svoboščine, konec spopadov in splošno amnistijo.

OKNO V DANAŠNJI SVET

Severnoameriški podpredsednik Bush je začel z obiskom v Rimu vrsto srečanj, ki jih je potem imel še v Varšavi, Bonnu, Parizu, Londonu in Bruslju. V italijanski prestolnici se je razgovarjal z ministrskim predsednikom Gorio, sprejela pa sta ga tudi predsednik senata Spadolini in republikanec Cossiga. Bush se je s besednikom zahvalil za italijansko soudeležbo v vodah Perzijskega zaliva ter pohvalil zadnji sporazum med SZ in ZDA glede odprave jedrskih rakov kratkega in srednjega doleta. Polovico svojega časa na tem potovanju je ameriški podpredsednik posvetil Poljski. Generalu Jaruzelskemu je izročil Reaganovo osebno pismo, ki govori o normalizaciji razmer med obema državama in o evropski varnosti. Nadalje se je setal z vodilnimi poljskimi škofi in z voditeljem razpuščenega Sindikata »Solidarnost« Walensom.

Zagovornik 18-letne mulatke Paule Cooper iz ZDA, ki je še kot mladoletnica pri 15 letih ubila profesorico Ruth Pelke in bila obsojena na smrt (sedaj je že polnoletna), je naslovil na papeža Janeza Pavla II. dolgo pismo, v katerem ga prosi, da se zavzame za 32 severnoameriških mladoletnikov, ki so bili kot Paula obsojeni na smrtno kazen. V Vatikanu je primer Paule Cooper že dobro znan. Sama je papežu pisala, ko se je nedavno mudil v Sev. Ameriki, vatikanska radijska postaja pa je pred kratkim oddajala telefonski razgovor z obsojenko. Glasnik Vatikana je tudi sporočil, da se je sv. oče »osebno« zavzel za morilko in prosil za pomilostitev.

Potem ko je ministrski predsednik Gorria že obiskal Den Haag (Nizozemska), Madrid, Bruselj, Dublin in London, je prišla na vrsto še ZR Nemčija, kjer se je v Bonnu 28. septembra sestal z zahodnonemškimi kanclerjem Kohlom. Razgovorjala sta se o bližnjem srečanju v Kopenhagnu (Danska), kjer bo govora, kako najti novih dohodkov za Evropsko gospodarsko skupnost, trenutno v gospodarskih težavah. Drugi predmet razgovora je bila varnost zahodne Evrope, odkar so ZDA in Sovjetska zveza sklenile odstraniti jedrske izstrelke srednjega in kratkega doleta. O tem sta se razgovarjala tudi šef zahodnonemške diplomacije Genscher in Andreotti, ki je v Bonn prispel naravnost iz New Yorka, kjer je nastopil na zasedanju OZN.

Bivši dunajski nadškof kardinal König je na zborovanju Katoliške akcije v St. Pöltnu v zvezi s 50-letnico priključitve Avstrije Hitlerjevi Nemčiji med drugim dejal: »Tudi kristjani morajo priznati pri tem svojo sokrivdo, to tudi zaradi pomot takratnih voditeljev avstrijske Cerkve,« saj je znano, da je dunajski kardinal Innitzer pozdravil to priključitev, čeprav je kasneje spoznal in priznal svojo zmotu. »Dejstvo je tudi,« je nadaljeval kardinal König, »da so stotisoči Avstrijci, čeprav katolici, pozdravili z navdušenjem Hitlerjevo zasedbo. Seveda so mnogi drugi tudi zavoljo tega izgubili življenje ali doma ali na bojišču ali v koncentracijskih

taboriščih. Dejstvo je tudi, da smo po letu 1945 mi Avstrijci premalo o vsem tem razmišljali in nas je sedaj strah, da bi spomin na tista leta zagrenil našo sedanjost in prihodnost.«

Jugoslovanski zvezni tajnik (minister) za obrambo Branko Mamula je na seji odbora Zveze komunistov jugoslovanske ljudske armade izrazil svojo zaskrbljenost zavoljo sedanjih razmer v državi. Med drugim je dejal: »Pridobitve revolucije (ne »osvobodilne« vojne) in celovitost Jugoslavije imajo preveliko ceno...«, da bi jih dali na razprodaajo.« Se posebej je omenil pojave albanskega nacionalizma v jugoslovanski vojski. V obdobju 1981-87 da je bilo odkritih 216 skupin, v katere je bilo vključenih 1.435 albanskih vojakov. Ti so pripravljali umore oficirjev in vojakov, zastrupljanje hrane in vode, sabotaže, krajo orožja in nacionalistično izzivanje. Slabo vpliva na vojsko, je še dodal Mamula, da je v državi toliko nezakonitosti, špekulacij, goljufivega poslovanja. Premalo je zavesti odgovornosti, to pa bi morala vzgajati predvsem Zveza komunistov.

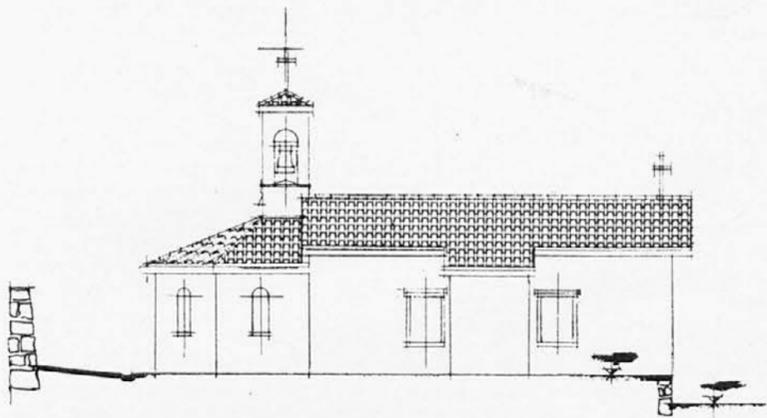
Helikopter severnoameriških vojaških sil, ki nadzorujejo plovo v Perzijskem zalivu, je zasačil iransko ladjo med samim polaganjem morskih min. Po napadu na ladjo so ameriški vojniki ladjo pregledali, našli na njej še deset min, tri mrtve mornarje in tri ranjene. Oblasti v Teheranu so sicer zanikale, da bi ladja polagala mine, a proti dejstvu so tudi zanikanja brez moči. Iranci so napad na svojo ladjo označili kot zločin in napovedali kruto maščevanje, zaradi česar so sedaj vse tuje ladje v Zalivu v stalni strogi pripravljenosti. Medtem je že bil napaden neki britanski supertanker in se vnel, pri čemer je prišlo do ene smrtno žrtve. Glavni tajnik DC De Mita pa je odhod italijanskih bojnih ladij proti vročemu območju označil kot »pustolovščino«, ki ga močno skrbi, saj mu ni znano, kaj je bilo italijanskim poveljnikom pravzaprav ukazano.

Grožljive številke

Minister za zdravstvo Donat Cattin je izdal poročilo o številu splavov. Leta 1985 jih je bilo 210.000, lani pa je število padlo na 198.000. Padec je v zvezi s splošnim padcem rojstev v Italiji. Za prekinitev nosečnosti se najpogosteje odločajo 30-letne poročene žene z enim otrokom in s srednjo izobrazbo. Sorazmerno več prekinitev nosečnosti je v severnem delu Italije kot v južnem. Za zdravniško potrdilo se žene obračajo na splošno k zaupnemu zdravniku (51%) in samo 22% na zdravniške posvetovalnice.

Minister Donat Cattin je mnenja, da je v parlamentu nujno potrebna razprava o zakonu št. 194, ki ne dosega svojega namena. Število skritih prekinitev nosečnosti se zaradi tega zakona ni zmanjšalo kot so zagovorniki napovedovali. Skoraj 60% zdravnikov-ginekologov noče vršiti prekinitev nosečnosti

Pomembna slovesnost v Cerovljah

Načrt za novo cerkveno sv. Cirila in Metoda v Cerovljah

V petek 25. septembra je bila v Cerovljah v župniji Mavhinje pomembna slovesnost. Goriški nadškof Bommarco je blagoslovil temeljni kamen za novo cerkveno sv. Cirila in Metoda.

Slovesnost je potekla v lepem vremenu ob navzočnosti številnih domačinov in gostov. Z goriškim nadškofom so bili še dr. Oskar Simčič, domači župnik dr. Jože Markuža in okoliški dušni pastirji. Devinsko-nabrežinsko občino je predstavljala župan Bojan Brezigar.

Najprej je krajevni župnik na kratko razložil, kako je prišlo do zamisli o graditvi kapelice sv. Cirila in Metoda ob pastirskem obisku pok. nadškofa Petra Cololina leta 1981; nato je omenil birokratske in finančne težave ter se zahvalil vsem, ki so pripomogli do tega dogodka.

Predstavnik vaščanov in župnijskega sveta je v pozdravnem nagovoru omenil željo domačinov po krščanskem znamenju, odkar je bilo to porušeno med prvo svetovno vojno in izrazil upanje, da bomo lahko s skupnimi močmi uresničili celotni načrt.

Nadškof Bommarco je pred blagoslovom spregovoril nekaj priložnostnih besed in izrazil željo, da bi v najkrajšem času prišlo tudi do posvetitve cerkvice na čast evropskima zavetnikoma Cirilu in Metodu. Msgr. Ivan Kretič je prebral besedilo pergamentne listine, ki je bila vzdana v kamenu:

V imenu troedinega Boga Očeta in Sina in Svetega Duha v slavo božje Matere Device Marije in slovanskih apostolov Cirila in Metoda, 25. septembra Gospodovega leta 1987 v Marijinem letu na pragu tretjega tisočletja, vesoljno Cerkev vodi papež Janez Pavel II., krajevno Cerkev goriški nadškof Antonio Vitale Bommarco, župnik sv. Nikolaja v Mavhinjah župnik Jožef Markuža, zbrani na gradbišču nove cerkve sv. Cirila in Metoda v Cerovljah; duhovniki in verniki tudi sosednjih župnij skupaj z goriškim nadpastirjem blagoslovljamo temeljni kamen nove cerkve, ki bo posvečena sv. Cirilu in Metodu ob 1100-letnici smrti sv. Metoda v zahvalo za oznanjevanje evangelija in bogoslužja v slovenskem jeziku.

Načrte je zasnoval in izdelal inž. dr. Adolf Močnik, izvedbo gradbenih del je prevzelo podjetje Idle Tul iz Trsta, kamnoseško delo pa Boris Zidarič iz Sempolaja.

Na to listino so se podpisali navzoči g. nadškof, duhovniki, župan, inž. A. Močnik, geom. Idle Tul in predstavnik vasi Alojz Antonič.

Medtem ko je g. nadškof vzdal listino, so domače cerkvene pevke in nekateri člani zbora Fantje izpod Grnade zapeli tri priložnostne pesmi. Pred sklepom slove-

snosti je navzoče pozdravil župan Bojan Brezigar, ki je v kratkem nagovoru poudaril važnost tega dogodka, ko polagamo temeljni kamen cerkvi sv. Cirila in Metoda - zavetnikoma Evrope, ki naj krepita mir in sožitje med evropskimi narodi.

Predstavnica vaških žena in deklet je navzoče povabila na zakusko ob dobri kapljici. Vaščanke same so radodarno in velikodušno pripravile veliko vrst slaščic in narezkov, moške pa so poskrbeli za pijačo. Tudi g. nadškof in župan sta ostala še v prijetni družbi, nakar sta se poslovila zavoljo drugih obveznosti.

Temeljni kamen nove cerkvice sv. Cirila in Metoda je bil položen in kmalu bo cerkva tudi pokrita. Zemljišče, ki je sredi vasi, je podaril domačin. Upajmo, da bomo prihodnje leto cerkveno tudi posvetili, toda to je v veliki meri odvisno od darov in širokega odziva dobrotnikov.

Poudarjamo, da bo to edina cerkva v sedanjih mejah goriške nadškofije, ki bo posvečena sv. bratoma, zato vabimo vse slovenske vernike in dobrotnike, naj s svojim darom pomagajo do celotne uresničitve načrta.

Svoje prispevke lahko izročite gg. župnikom, na upravi Katoliškega glasa, v tržaški knjigarni Fortunato pri Novem sv. Antonu ali župniku v Mavhinjah. Vsem dobrotnikom iskrena zahvala; za dobrotnike se enkrat mesečno opravi sv. maša.

J. Markuža

Interpelacija dr. Štoka

Ker je deželni svetovalec dr. Drago Štoka zvedel za odgovor goriške prefektore, danega v zvezi s prošnjo, da se poitalijančeni priimek Abrami spremeni v prvotno obliko Abram in je v odgovoru rečeno, da bi bilo to mogoče le v splošnem interesu, ker pa tega ni, se prošnja zavrne, zlasti še zato, ker je poitalijančeni priimek po 50 letih že prisoten v raznih dokumentih, tako javnih kot zasebnih in bi bilo to negativno zlasti zavoljo pravnih posledic, ki jih to prinaša. V odgovoru je še rečeno, da bi bila prošnja uместna v prvih letih, ko so se znane politične razmere spremenile, ne pa po tolikem času po znanih dogodkih.

Dr. Štoka se ob vsem tem čudi, da ob dejstvih, ko so pristojne oblasti ves pojavni čas na zahtevo zainteresiranih dale nasilno poitalijančeni priimek slovensko obliko, še pride do takih odločitev in poziva zato deželni odbor, da zahteva od goriške prefektore preklic svojega protipravnega in protustavnega ukrepa, ki vse preveč spominja na žalostno preteklost in uradno vrne državljanu priimek, ki mu pripada.

apostolski veroizpovedi (o kateri je pojasnil, da nikakor ni apostolska, marveč so si jo oblikovali v srednjem veku, ker se jim je zdela carigrajska veroizpoved predolga) pošiljamo Kristusa po vstajenju pred pekel, čeprav je to naravnost nesametno, ker je Kristus po vstajenju šel v nebesa in nikamor drugam.

Taka so torej, po Korošakovem mnenju, dognanja sodobne eshatologije in teologije o poslednjih stvarnostih. Eshaton pomeni, pravi Korošak, končno ureditev. Predavatelj je skratka podal zelo zanimiva nova dognanja na tem teološkem področju, kar mu je nazadnje priznal tudi znani ljubljanski teolog in filozof dr. Anton Stres.

Tudi Korošakovo mnenje o splavljenih otrocih-zarodkih in o otrocih, ki so umrli pred krstom, je bilo nadvse zanimivo. Za slednje, je dejal, da bodo nedvomno v večnem življenju-nebesih, če je mati med nosečnostjo želela svojemu otroku dobro, da ga je imela namen pošteno vzgajati; da je skratka mati pristojna za otrokovo zveličanje ali pogubljenje. O otrocih-zarod-

Pevska turneja Tržaškega okteta

Po uspešnih nastopih, ki jih je Tržaški oktet pod vodstvom Janka Bana imel po Italiji in Jugoslaviji, se sedaj pripravlja na novo turnejo, ki ga bo peljala med naše rojake v Severno Ameriko. V ZDA bo nastopal od 8. do 18. oktobra, nato pa do 26. oktobra v Kanadi. Zbor so povabila tamkajšnja slovenska društva. Spremlja ga časniki Jože Koren, ki bo o nastopih tudi sproti poročal.

Opčine

Dr. Srečko Simoneta je dal pobudo za postavitve slovenske spominske plošče ob oltarju sv. Cirila v Rimu. Grob apostola Slovanov je v spodnji baziliki sv. Klemenca. V zvezi s tem se je obrnil na slovenskega metropolita dr. A. Suštarja. Obenem je navezal stike z rektorjem Slovenika v Rimu dr. M. Jezernikom. Slednji je vso zahtevno in zapleteno nalogo z znano zavestjo in sposobnostjo že skoraj uredil.

Ploščo bo preskrbel dr. Simoneta z družino. Najbrž bo iz kamna »repen«, iz rojstnega kraja žene Milene, kjer ga bo njen sorodnik umetniško obdelal. Merila bo 50x42 cm. Umestili jo bodo tik ob podobi svetnika na njegovi desni strani.

Ker pa na Cirilovem oltarju, ki so ga darovali Slovaki, manjkata dva umetniško izdelana svečnika in križ, so predlagali, naj bi openska župnija poskrbela zanje. Župnijski gospodarski svet je to zamisel odobril. Zato vabimo vse župljane, da po svojih močeh prispevajo za ta dva svečnika in križ. Svoj dar lahko izročijo v župnišču. Vsem bomo globoko hvaležni.

Tako bomo tudi Slovenci, skupaj z drugimi Slovani, po zaslugi dr. Simonete in dr. M. Jezernika ter vas častno zastopali ob skupnem učitelju-apostolu vere in omike.

Slovesnost, ki naj bi jo vodil slovenski metropolit, naj bi bila nekje v prvem mesecu prihodnjega leta. Med drugim naj bi bil na njej tudi pevski nastop ob večjem številu rojakov, ki bi versko-kulturno počastili oba sveta brata na grobu enega izmed njiju. Vsekakor bomo o tem še natančneje poročali. A že sedaj vsakdo, tudi iz drugih krajev, ne samo župljani, lahko pomisli na udeležbo na tem slavlju v Rimu.

Župnik

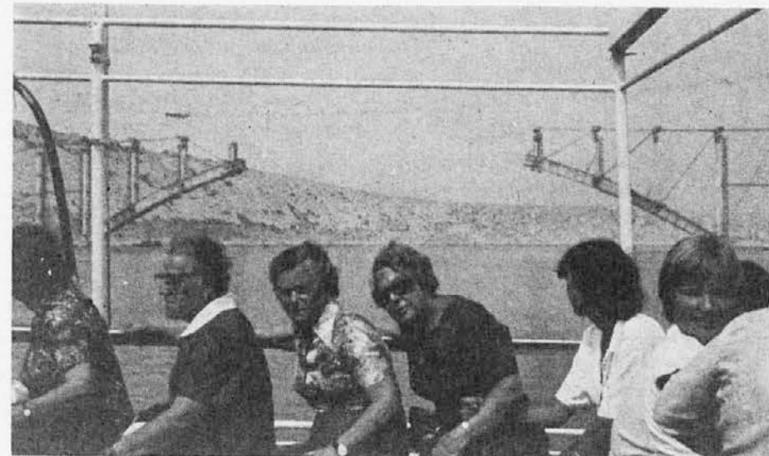
Nabrežina

Poletna vročina ima svoje svetle in temne strani. Narašča število letovanj, bližnjih in daljnih, največ v krogu družine. Domačini se za kopanje zatekajo v domači Breg ali v Sosljansko zaliv. Nadležne nudiste je oblast uspešno odstranila, za kar zasluži vso pohvalo! Ni manjkalo Poletnih praznikov različnih političnih strank, imeli smo poletni center za otroke, ob sredah po maši igre, skavti so taborili v bližini Žirov. Prav bi bilo, ko bi se obnovili poletni župnijski izleti, združeni z romanji.

Praznovanje Marije Vnebovzete 15. avgusta na prostem v Kamnolomih je tudi letos v večernih urah poteklo v prijetnem vzdušju. Somaševali so trije duhovniki, g. Ugo Bastiani je govoril o Mariji in veličini materinstva, nastopil je italijanski mladinski zbor iz Trsta ob spremljavi štirih kitar in z godbo. Vse to v korist bodoče kapele, čemur je bil namenjen tudi bogat srečolov.

Na praznovanje sv. Roka, farnega zavet-

nika, je opozorilo ubrano pritrkavanje, z zvonika je plapolala papeška zastava, cerkev je bila okusno okrašena. Med slovesno mašo v latinščini je dr. Jože Prešeren govoril o problemu vere-nevere. Razveseljivo je, da se je procesije udeležilo več ljudi kot prejšnja leta, kar je prav. Manj prav pa je, da so ob večernem nastopu ansambla »Priatelj« iz Gorice, ki je bil povezan z vsakoletnim srečolovom, mnogi domačini umanjkali.

Pok. Anica Gruden Terčon (Stupceva), na sliki v sredi z očali, ko se je pred časom udeležila farnega izleta in romanja na Krk

Kronika iz Mačkolj

Trgatev. Letošnje podaljšane poletne vroče dni je končno pregnala mrzla burja in z njo osvežujoči dež. V pričakovanju nevarne nevihte, ki običajno sledi toplemu vremenu, so naši vinogradniki povečini pohiteli s trgatvijo in pravočasno spravili že zrelo grozdje v vinske posode v kleteh. Zdaj bo še nekaj dela tam, nakar se bo iz mošta delalo vino.

Jernejevo. Opasilo sv. Jerneja je naš največji župnijski praznik. Ko sta se opravljali v preteklosti le dve praznični maši v naši cerkvi (majnica in opasilo), so Mačkoljani sv. Jerneja zelo častili. Tedaj skoraj ni bilo domačina, ki se je bil kdaj prej izselil iz vasi, da ne bi vsaj o sv. Jerneju prišel k maši v svojo cerkev in po štruklje v stari dom k svojem.

Zdaj je drugače. S časi smo se spremenili tudi mi. Svojim željam, nagnjenjem in potrebam prilagajamo tudi praznovanje cerkvenega opasila. Letos smo počastili sv. Jerneja kar trikrat. Prvič smo se zbrali pri slovesni maši že v ponedeljek 24. avg., ko so pri službi božji povečini prepevali otroci. Domači župnik je pa vernike povabil, da v teh prazničnih dneh čim več darujemo v sklad za popravilo cerkve in zvonika. V soboto 29. avg. je veselo popoldansko pritrkavanje nagnilo mnoge izmed nas, da smo se za praznike spravili z Bogom v zakramentu spovedi.

Nedelja 30. avg. je bil najlepši izmed treh prazničnih dni s peto mašo in ofrom dopoldne, popoldne pa s slovesnimi večernicami ob navzočnosti več duhovnikov, bivših dušnih pastirjev pri nas. O Mariji je spregovoril škofov vikar dr. Lojze Škerl. Sledila je blagoslovitev vozil pred cerkvi-jo ob ljudskem petju in nastopu dekl-

Smrtna žetev tudi Nabrežini ne priza naša. Tako nas je 27. julija nenadoma zapustila 62-letna Adela Metlikovec-Radovič. Prav tako Guerrino Frata 20. avgusta. V Gorici je 13. avg. v visoki starosti preminila Ana Devetta Zerjal, v Trstu pa Olga Caharija, zvesta bralka Katol. glasa in Mohorjevih knjig. Srčni kapi je 18. sept. podlegla 61-letna vdova Emilija Mora, 15. sept. pa smo ob veliki udeležbi pokopali versko in narodno zavedno Anico Gruden Terčon (Stupceva) iz Sosljana, ki je po lanskii operaciji ob ljubeči oskrbi domačih počasi ugasnila. Vsem sorodnikom naše sožalje, rajnim pa večni mir in božje plačilo.

Sv. birma bo po vsej verjetnosti v novembru. Priglasenci se na ta veliki praznik potrditve v veri pripravljajo že od lani. Zeleti bi bilo, da bi ta priprava obrodila sadove tudi kasneje.

škega zbora. Praznovanje smo zaključili v prijetnem družabnem razpoloženju ob zakuski v srenjski hiši, kjer se je zbralo poleg domačinov še veliko prijateljev od drugod.

Izleti. Na praznik Marijinega rojstva 8. sept. so naši starši pospremili na vsakoletni izlet svoje otroke, člane zbora Slovenski šopek. Cilj je bilo mesto Padova: maša v kapeli ob baziliki sv. Antona, ogled bazilike in razstave iz življenja tega svetnika, obisk groba in spovedne celice sv. Leopolda Mandića in končno primerna sprostitve v sončni naravi v sosesčini kartuzije Teolo ob vznožju Evganskega gričevja. Bil je zares lep izlet.

V nedeljo 20. sept. so šli na izlet v Slovenijo člani PD Mačkolje. Obiskali so Litijo (grad Bogenšperk, v katerem je živel in delal J. V. Valvazor), Sv. Goro v Zaslavu (lepa podoba miniaturnih Sv. Višarij) in Zale pri Ljubljani (z ogledom nove cerkve Vseh svetnikov in umetniških del arh. Plečnika). V veseljem razpoloženju se je zaključil ta izlet v gosteh v Hudičevcu blizu Podnanosa, kjer gojijo kmečki turizem.

Dekleta, članice zbora Slovenski šopek, so tudi obiskale kmetijo, ki se bavi s turizmom. Kar v osebnih avtomobilih so se peljale v nedeljo 27. sept., v vas Vitovlje na Vipavskem, kjer so bile pri večerji imenitno postrežene, se ob zvokih glasbe veselo zavrtle, pa še katero zapele vmes. Domov grede so se oglasile v novi telovadnici ob Katoliškem domu v Gorici, da so si ogledale ta novi objekt in pozdravile znanec in prijateljke skavte.

L. P.

Odmevi na Drago 1987 Slovenski parlament treh Slovencev

ZAKAJ MORA KRISTUS PRED PEKEL

Tretji in zadnji dan »Drage« se je prebudil z močnim dežjem, zato je zeleni park Finžgarjevega doma sameval in so bile vse prireditve v dvoranci. Prireditve, pravim zato, ker se je nedelja, 6. septembra začela z mašo, ki jo je daroval dr. Janez Zdešar, izseljenski duhovnik iz Münchna. Po maši je bilo teološko predavanje z naslovom: »Krščansko in eshaton«, s katerim je nastopil profesor na rimskih papeških univerzah Antonianum in Urbaniana frančiškan dr. Bruno Korošak.

Korošakovo predavanje je bilo predavnanje optimistične teologije, ki zavrača grožnje in pesimizem, ki so značilne npr. za Razodetje sv. Janeza. Poudaril je, da bi že bil čas, da prenehamo govoriti o mesu in molitvah kot: verujem v vstajenje mesa in podobno. Ali pa, da v tako imenovani

kih, ki jih splavijo, pa je razvil teorijo, da bi jih mogli razglasiti za mučence.

SLOVENSKI SNOPIČ

V nedeljo 6. sept. popoldne je bilo ključno dejanje Drage '87, ki ga je neposredno prenašal tudi slovenski tržaški radio. Za to eminentno dejanje je bil izbran tudi ugleden predavatelj dr. Andrej Capuder, docent romanjstike na ljubljanski univerzi, prevajalec Danteja in pisatelj. Nastopil je s predavanjem »Na poti v Kanaan«.

O Evropi in Sloveniji med stvarnostjo in utopijo je govoril. Njegovo predavanje je bilo tako umetniško celovito in brezprizivno, da mu je težko karkoli očitati, ga kakorkoli povzemati, kaj šele, mu karkoli dodajati. Tudi razprave po predavanju ni bilo, bili so le posamezni vzporedni posegi udeležencev, ki se skorajda niso dotikali predavateljeve tematike, čeprav se je povezovalac dogajanja Saša Martelanc močno trudil ustvariti pravo vzdušje, tako, da je dogajanja v dvorani »živelo« tudi pred radijskimi poslušalci.

Kljub vsemu bi podal nekaj bistvenih

poudarkov Capudrovega umetniškega predavanja, ki je razvil zanimive misli o človeku, ki je žrtev debla ali, kot je rekel, snopiča; neke vrste fašizacije torej, in žrtev lastnega duha.

V tem kontekstu je slovenstvo mali snopič. In za tem se je dr. Capuder vprašal, če je pri Slovincih kakšna značajska posebnost, kaj, kar nas ločuje od drugih narodov ali smo za narod sploh zmožni. Kajti slovenski narod, po njegovih besedah, zadnjih 40 let diha le z levo polovico pljuč. Se pa zavedamo, pravi Capuder, da je »oče vsega bojs«, kot je že veliko pred Marxom dejal Heraklit. Predavatelj meni, da smo se v zadnjem času izkazali, ker po svetu pišejo, da je čez Slovenijo zavel veter svobode, po Jugoslaviji pa pišejo o slovenskem sindromu. Sindrom pa je stičišče znakov. Ali bo to stičišče zadržanost Slovencev?

Poziv, ki ga je dr. Capuder naslovil na Drago '87, se je glasil: »Prišel bo čas! Postanimo dajalci življenja! Tu skozi pelje pot v Kanaan, veselo mesto!«

Ob koncu je prof. Lojze Peterle, v ime-

nu izdajatelj Revije 2000, prebral »Peti-cijo društva izdajatelj Revije 2000«, ki so jo naslovili slovenskim škofom, in s katero zahtevajo udeleženci Drage '87 samostojno slovensko škofovsko konferenco, neodvisno od jugoslovanske.

Še eno zgodovinsko dejanje »Drage«, torej.

Družabnost med starimi znanci »Drage« se je proti večeru preselila na dvorišče Finžgarjevega doma. Veliko pa je bilo letos zlasti udeležencev z vzhodne strani meje, ki jo človek od Finžgarjevega doma peš doseže v pol ure. Samo pol ure peš hoje je ločilo od osrednje Slovenije, nas, ki smo od nje že dobra štiri desetletja ločeni. Zato pa so prišli rojaki od tam, k nam, v »Drage«, kjer smo povezani vsi tisti, ki nam je sovraštvo tuje.

»Drage« — slovenski parlament! Parlament naroda, razseljenega po vseh kontinentih. Čez dve sto »poslancev« je štel letos ta parlament, od tega čez petdeset iz osrednje Slovenije.

Srečamo se spet ob letu na »Dragi '88! Vinko Levstik

goriške novice

Romanje na Sv. goro

Na zadnjem srečanju slovenskih duhovnikov je bilo ponovno sklenjeno, da povabimo naše vernike iz vseh župnij na skupno romanje na Sveto goro, ki bo v nedeljo 11. oktobra popoldne s skupno sv. mašo ob 15.30. Pridimo v velikem številu in izročimo Materi božji svoje prošnje v tem Marijinem letu ter izpolnimo njeno željo, ki jo je izrazila Urški iz Grgarja, naj ljudje pridejo na Skalnico, kot se je Sv. gora prej imenovala, in jo milosti prosijo.

Vabljeni v kar največjem številu! Dušne pastirje prosimo, da to romanje oznanijo in toplotno priporočijo.

Praznik sv. Frančiška Asiškega

V nedeljo 4. oktobra obhajamo praznik sv. Frančiška Asiškega. Duhovnjaki sv. Ivana v Gorici vabi k sv. maši v soboto na predvečer ob 19. uri, da se pri njej spominimo Asiškega Ubožca in tudi, da voščimo duhovnemu skrbniku cerkve sv. Ivana dr. msgr. Francu Močniku, ki bo naslednji dan godoval in ki je 26. septembra obhajal 80-letnico rojstva.

Bili smo v Lurdu

V torek 22. septembra smo se vrnili z romanja v Lurdu, ki ga vsako leto prireja združenje Unitalsi za bolne in zdrave. Med romarji, ki jih je bilo 550, je bilo tudi okrog sto bolnikov, ki so jih v Lurdu prevažali na vozičkih. Slovencev je bilo približno 30. Bilo je zelo lepo in povsod smo lahko izrekli svojo besedo, tako pri skupnih mašah kot pri večernih procesijah z lučkami.

Bilo je ogromno romarjev vseh jezikov in barv, kar je zlasti prišlo do izraza pri mednarodni maši, ki je vsako nedeljo in četrtek v podzemni baziliki sv. Pija X.

Hvala Bogu in Mariji za vse, zlasti za sv. mašo, ki jo je tam imel voditelj dr. Fr. Močnik za naše romarje in za vernike slovenske duhovnije v Gorici. - Udeležena

Nova sezona SSG

Slovensko stalno gledališče - Trst se aktivno pripravlja na novo sezono, ki se bo pričela v prvi polovici oktobra. Med raznimi pobudami so tudi srečanja s predstavniki kulturnih organizacij. Tako srečanje je bilo v ponedeljek, 28. septembra, v Katoliškem domu v Gorici z odborom Zveze slovenske katoliške prosvete.

Pogovori so stekli o vseh važnejših vprašanjih gledališke dejavnosti, od repertoarne politike do prisotnosti v gorškem prostoru in to v najširšem smislu. Poudarjena je bila želja, da bi gledališče ustrezalo čim širšim plastem ljubiteljev te umetnosti in da bi še naprej vršilo važno poslanstvo na kulturnem področju naše skupnosti.

Vrh sv. Mihaela

Odprte kulturno športnega središča. Z odkritjem napisa z imenom središča na kamnu ob vhodu, s prezezanjem traka ter predajo ključev predsednici KSD Danica Katji Zotti s strani članov gospodarske zadruge Dominika Grilla in Jožefa Zottija, ki sta opravila nad 500 ur prostovoljnega dela, je bilo v nedeljo 20. septembra izročeno to večnamensko središče svojemu namenu. Takoj po odprtju je delegacija krajevne borčevske organizacije položila venec k spomeniku padlim v zadnji vojni ter ponesla cvetje na grob dveh pokojnih članov gospodarske zadruge Marcelina in Ludvika Devetaka.

Kulturni program se je pričel z nastopom moškega zbora Danica z Vrha, ki ga je vodil Antek Klančič, vmes pa je bil recital, ki so ga izvedli člani mladinskega odseka domačega društva. Otroci iz krajevne šole so pod vodstvom svoje učiteljice Anice Pahor podali nekaj šaljivih prizorov, ves program pa sta povezovali dijakinja Laura Zotti in Dolores Cernic.

Slavnostni govor, združen s pozdravi raznim prisotnim gostom s tostran in onstran meje je imel predsednik gospodarske zadruge prof. Leopold Devetak. Orisal je nastanek zadruge in njeno dosedanje delovanje, se zahvalil vsem, ki so pobudo podprli, omenil, da so člani društva in zadruga opravili za 7.000 ur prostovoljnega dela ter zaključil z besedami, ki krasijo oder: »Na svojem borjaču pod svojo streho«.

Sledili so razni pozdravi. Najprej je župan Vid Primožič spregovoril v obeh jezikih. Govorili so še dr. Mirko Primožič za goriško SKGZ, predsednica KD Oton

Župančič iz Standreža Sara Hoban in v italijanščini senator PCI Nereo Batello. Navzoč je bil tudi slovenski senator iz vrst PCI Stojan Spetič, ki pa je očitno dal prednost svojemu italijanskemu kolegu. Med gosti naj omenimo jugoslovanskega konzula iz Trsta Antona Pogačnika, župana nogovoriške občine Bašina in pokrajinskega tajnika goriške SSK Marjana Terpina. Vsi prisotni so bili deležni obilne zakuske, obenem pa so si ogledali razstavo, ki je vsebovala razne predmete, slike in objavljene članke iz preteklih obdobij te vasi. - Remo Devetak

Župnija sv. Justa mučenca v PODGORI vabi v Marijinem letu na tradicionalno

PRAZNOVANJE ROŽNOVENSKE MATERE BOŽJE

■ V četrtek 1., petek 2. in soboto 3. oktobra ob 17.30 rožni venec in litanije, ob 18. uri sv. maša, združena z duhovno mislijo.

■ V nedeljo 4. oktobra ob 8. uri veseli del rožnega venca, ob 8.30 slovesna sv. maša, ob 9.30 žalostni del rožnega venca, ob 10. uri slovesna sv. maša, ob 14. uri častitljivi del rožnega venca in litanije Matere božje, procesija s kipom Fatimske Marije in pridiga. Po pobožnosti nastop nabrežinske godbe na trgu pred Cerkvijo.

»Jaz sem Mati rožnega venca. Prišla sem spodbujati vernike k spreobrnjenju. Naj molijo rožni venec in delajo pokoro za grehe!«

Fatima, 13. oktobra 1917

Dve vprašanji senatorja Spetiča

Senator Stojan Spetič je te dni naslovil na predsednika vlade Gorja in pravosodnega ministra Vassallija pismeno vprašanje v zvezi z žaljivo vsebino pamfleta, ki so ga prodajali organizatorji ezulškega shoda v Trstu na robu razstave o »latinski beneški in krščanski podobi Istre in Dalmacije«.

Spetič je še posebej opozoril na dejstvo, da razen omembe pokroviteljstva avtonomne dežele Furlanije-Juljske krajine pamflet ne vsebuje navedbe avtorja, niti odgovornega za tisk. Gre za pamflet, sestavljen iz spisov, ki jih prevevajo rasiistični predsodki, v katerih se izkivlja zgodovina in kjer ne manjka odkritih žalitev, namenjenih sosednjim narodom in še posebej proti Slovincem, ki že stoletja živijo v teh krajih skupaj z Italijani.

Glede na vse to je senator Spetič vprašal predstavnike vlade, ali se jim ne zdi primerno preveriti pristop, ki ga je vlada dala manifestaciji z udeležbo ministra Santuza in oddelkov oboroženih sil. Gre, konec koncev, za manifestacijo, ki je škodovala dobrososedskim in prijateljskim odnosom na meji.

Končno želi Spetič vedeti, ali ni brošura zaradi svoje vsebine vredna pozornosti sodnih oblasti, saj ščeva k rasni in narodnostni mržnji, ker grobo krši vsebino pravih členov italijanske ustave.

Z vprašanjem vladi in še posebej ministru za pošte in telekomunikacije je sen. Spetič opozoril na dejstvo, da po 12 letih še ni bila podpisana konvencija o slovenskih televizijskih oddajah, glede katere predstavlja jasno obveznost zakon o reformi RAI-TV št. 193 iz leta 1975.

Glede na nastale težave in probleme se sen. Spetič sprašuje, ali bi ne bila preprostejša rešitev, če bi država in RAI uredila deželno »minimrežo« oddajnikov za povsem samostojne slovenske programe, saj bi se tako izognili nevarnemu koordiniranju z drugimi programi in njihovem izključevanju iz vsedravnih omrežij.

Gre namreč za to, da je uresničitev slovenskih oddaj na tretjem omrežju že sedaj vprašljiva, saj je izgubila dobršen del svojega »deželnega« značaja in praktično oddaja ves dan popoldne in zvečer. RAI bi torej lahko izkoristila obstoječe tehnične možnosti in uresničila slovensko televizijsko samostojno oddajno postajo za tri pokrajine, kjer živi slovenska manjšina.

Bralci pišejo

Titu spomenik na glavnem trgu v Trstu

To je predlagal italijanski duhovnik, ki je bil pred vojno in ves vojni čas župnik na slovenski župniji v notranjosti Istre. Fašistična Italija je notranjo Istro popolnoma zanemarjala. Življenje po vaseh je bilo izredno težko. Ni bilo vode ne elektrike, ceste neasfaltirane. Nezaposlenost. Ko je toliko obrekovana Jugoslavija premagala poveljne težave, se je vse to spremenilo. Povsod je napeljana voda, povsod elektrika, ceste so asfaltirane. Industrije je toliko, da so vsi zaposleni.

Istrski begunci so prva leta okušali vse grenkobe begunskega življenja. Nastanjeni so bili po barakah. Zagotovljeno pa so imeli mesečno denarno pomoč. Uživali so prednost pri dodelitvi dela in služb. Kmalu so dobili v novo zgrajenih naseljih in hišah udobna stanovanja. Ker so bili bolj pridni in podjetni kot Tržačani, so se gospodarsko kmalu opomogli. Marsikdo je postal ugleden podjetnik, milijonar in nekateri celo milijarderji. Vse to blagostanje uživajo, ker so se unaknili pred Titom. Zato je mislil ta duhovnik, čeprav v šali, da bi morali ti begunci postaviti Titu v znak hvaležnosti spomenik na Velikem trgu.

Slovinci in Hrvati, ki so zapustili Istro, pa so morali poleg vsega ostalega plačati grenak davek: zatajiti so morali svoj materinski jezik. Če so hoteli uživati ugodnosti beguncem, so morali pri vpisu izjaviti, da je njihov materinski jezik italijanski. Še več let kasneje sem slišal prej omenjenega duhovnika, ki je svetoval mladi Slovenki, ko je prišla v Trst: »Če hočete dobiti službo, govorite vedno in povsod samo italijansko!«

—ko

Pismo slovaških katoličanov

Slovaški katoličani so pisali pismo tajniku sveta za cerkvene zadeve nadškofu Silvestrinu, v katerem so ga seznanili s stanjem katoliške Cerkve na Slovaškem. Oblasti kršijo zakone o svobodnem delovanju Cerkve in ostro ukrepajo proti nekdanjim duhovnikom. Pismo so podpisali msgr. Viktor Trstensky, ki se že leta bori za priznanje polnih pravic vernikom na Češkoslovaškem in so mu zaradi tega oblasti leta 1974 odrele pravico opravljati duhovniško službo, dalje znani pravnik Jan Carnogursky, številni redovniki, duhovniki in laiki.

OBVESTILA

Seja ZSKP bo v ponedeljek 5. oktobra ob 20.30 v Katoliškem domu v Gorici.

»Med večerom in nočjo«, tak je naslov večera družabnosti, ki ga prireja SMReKK v torek 6. okt. ob 20.30 v mali dvorani Kult. doma v Gorici. Član »starega« društva bo podal kratek zgodovinski pregled o njegovem delovanju, nato pa bo prikazano dvoletno delovanje »novega« SMReKK-a: njegovi cilji, potrebe, smernice za naprej. Večer bo popestrila klavirska spremljava Vojkota Pahorja in Silvana Zavadlava.

KD Skala - Gabrje vabi na gostovanje Slovenskega okteta, ki bo nastopil v soboto 10. okt. ob 20. uri v občinski telovadnici v Sovodnjah.

Zbiranje obleke za misijone je začasno ukinjeno.

V Romjanu nastopi v nedeljo 4. okt. ob 17. uri v dvorani pri cerkvi sv. Štefana dramska skupina PD Standrež z Nušičevo komedijo »Narodni poslanec«.

V Domu J. Ukmarja v Skednju bo v nedeljo 4. okt. ob 11. uri predstavitev knjige Dušana Jakomina »Skedenjska krušarica - Servola la portatrice di pane«.

SSG, Trst uprizori v petek 2. okt. ob 20. uri v Slovenskem centru v Miljah igro Mihe Mateta »Široka usta« v izvedbi igralca Staneta Starešiniča.

ACM - Trst vabi na mesečno mašo za edinost, ki bo v ponedeljek 5. okt. ob 17. uri v Marijinem domu v Trstu, ul. Risorta 3. Po maši predvajanje diapozitivov.

Društvo slovenskih izobražencev v Trstu vabi na prvi večer v novi sezoni. Govoril bo prof. Jože Velikonja iz ZDA, ki bo opisal svoje vtise ob novem obisku Slovenije. Predavanje bo 5. okt. ob 20.30 v društvenih prostorih, ul. Donizetti 3.

Baletna šola SSG - Trst prične s poukom v ponedeljek 5. oktobra. Vpisovanje in informacije na upravi gledališča, ul. Petronio 4, tel. 734265, vsak delavnik ob 10. do 14. ure. Zaradi sestave razredov prosimo, da z vpisom novih učencev pohitite!

Abonma SSG za sezono 1987-88

Branislav Nušič: »Sumljiva oseba«, komedija, SSG, režija Dušan Jovanovič.

Bertold Brecht: »Malomeščanska svatba«, komedija, gostovanje Drame SNG iz Ljubljane.

Ivan Cankar: »Kralj na Betajnovi«, drama, SSG, režija Mario Uršič.

Milan Jesih: »Ptičji«, glasbena komedija, gostovanje Mestnega gledališča ljubljanskega.

Molière: »Zgrabite Sganarello!«, tri komedije, gostovanje SLG Celje.

Franco Brusati: »Galantni pogovori«, igra v dveh dejanjih, SSG, režija Boris Kobal.

Thornton Wilder: »Ženitna posredovalka«, komedija, gostovanje Drame SNG iz Maribora.

Abonma v Trstu. Dosedanji abonenti lahko obnovijo abonma do 3. oktobra ob 9. do 14. ure, tudi po telefonu 734265. Vpisovanje novih abonentov od 5. okt. ob 10. do 14. ure in od 16.30 do 19.30, ob sobotah od 10. do 14. ure v Kult. domu, ul. Petronio 4.

Abonma v Gorici. Vpisovanje od 1. do 19. oktobra vsak delavnik od 17.30 do 19. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure v Kult. domu, ul. Brass 20, tel. 33288.

Abonenti imajo pri predstavah izven abonmaja 25 % popusta.

DAROVI

Za novo telovadnico v Gorici: N. N. 15.000.000; F. S., Doberdob 100.000; tvrdka Anton Korsič, Trst 300.000; Tatjana Kosič 500.000; Ivan Breclj, Devin 100.000; N. N. 100.000; Viktor in Mirjam 100.000; N. N. 200.000; druž. Srebernič, Steverjan namesto cvetja na grob Albina Hledeta 50.000; N. N., Subida namesto cvetja na grob Pepija Gradnika 50.000 lir.

Za Katoliški glas: Vida Rudeč namesto cvetja na grob Olge Caharija 30.000; druž. Schart v spomin na Anico Terčon 20.000 lir.

Ana Martinčič: za Katoliški glas 50.000, za katol. tisk 50.000, za Katol. dom 50.000, za cerkev v Rojanu 50.000, v zahvalo 50.000, za sklad Mitja Čuk 50.000, skupaj 300.000 lir.

Ob 19. obletnici smrti očeta in nonota Pepija Sirkar daruje druž. Sirk za Katol. glas 20.000, za novo telovadnico v Gorici 20.000, za Zavod sv. Družine 20.000, za Katol. dom 20.000 in za Našo pot 20.000, skupaj 100.000 lir.

Za obnovo cerkve v Sovodnjah: nečakinja Vojka, Nadja in Ines namesto cvetja na grob drage tete Marice 200.000; vnukinja in nečaki Pisk v isti namen 350.000 lir.

Ob 6. obletnici smrti drage mame Jožefe Kofol darujejo hčerke Dora, Irena in Marica za Sv. goro 50.000 lir.

Ob šestih obletnici smrti žene in mame Olge darujeta moji Franc Devetak in hči Danijela iz Ronk za potrebe cerkve na Vrhu 30.000, za pevski cerkveni zbor iz Ronk pa 20.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Dina Zavadlav namesto cvetja na grob Anice Gruđen 50.000 lir.

Ob 8. obletnici smrti Josipa Sandalja darujeta žena Vera in nečakinja Zora za spomenik pok. msgr. Lojzetu Rozmanu 100.000 lir.

Za Marijanišče na Opčinah: N. N. 100.000 lir.

Za cerkev v Ricmanjih: Sonja in Tanja Stubel v počastitev spomina Milana Kureta 20.000; Savina in Erminio Kuret ob poroki hčerke Tanje 80.000; ista za cerkvene pevke 30.000 lir.

Za kapelo sv. Leopolda pri Domju: N. N., Trst 30.000; Marija Stopar v spomin pok. sestre Anice in Karla 30.000 lir.

Za Sv. goro: Fani in Roza Sirc 200.000 lir.

Vsem podpornikom našega lista Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Spored od 4. do 10. oktobra 1987

Nedelja: 8.30 Kmetijski tednik. 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 9.45 Pregled slov. tiska v Italiji. 10.15 Mladinski oder: »Emil in detektiv«. 10.40 Praznična matineja. 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Radio oddih. 14.10 Nediški zvon. 14.40 Nedeljski zbornik. 15.00 Festival '87 v Steverjanu; igrajo ansambel »Podravci« iz Ormoža, Laški instrumentalni kvintet ter ansambel Ivana Kosca iz Cerknice. 16.00 Sport in glasba.

Ponedeljek: 8.10 Zgodbe Lipeta Kosca. 9.00 V znamenju Rdečega križa. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 V svetu mladih (1. del). 13.20 Tržaški okt. 14.10 Otroški kotiček: Presodi - razsodi! 15.00 F. S. Finžgar: Pod svobodnim soncem. 15.00 V svetu mladih (2. del). 16.00 Iz oddaj Tarasa Kermaunerja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Obalni komorni orkester iz Izole. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Nediški zvon. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Od prehrane do potrošništva (1. del). 14.10 Govorimo o glasbi! 15.00 F. S. Finžgar: Pod svobodnim soncem. 15.10 Od prehrane do potrošništva (2. del). 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Obalni komorni orkester iz Izole. 18.00 I. Herbold: »Med štirimi stenami«. Igra.

Sreda: 8.10 Glas iz Režije. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Ženska in naš danes (1. del). 13.20 Mešani zbor Milan Perot iz Barkovelj. 14.10 Od Milj do Devina. 15.00 F. S. Finžgar: Pod svobodnim soncem. 15.10 Ženska in naš danes (2. del). 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Sopranistka Olga Gracelj in pianistka Neva Merlak. 18.00 Tržaška pisma Vuka Karadžića.

Četrtek: 8.10 Od Milj do Devina. 9.00 V znamenju Rdečega križa. 10.00 Koncertni in operni spored. 11.30 Svet, v katerem živimo (1. del). 12.00 D. Jelinčič: Odhajana. 14.10 Na goriskem valu. 15.00 F. S. Finžgar: Pod svobodnim soncem. 15.10 Svet, v katerem živimo (2. del). 16.00 Iz oddaj T. Kermaunerja. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Zbor »Accademia musicale universitaria« iz Trsta. 18.00 Prva svetovna vojna in begunci s soške fronte.

Petek: 8.10 Na goriskem valu. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Umetnost in kultura (1. del). 13.20 Cecilijanka 1986: deklinski zbor Steverjan, moški zbor Lipa iz Kozane, koroški mešani zbor St. Peter na Vašinjah. 14.10 Otroški kotiček: Po svetu z raketo. 15.00 F. S. Finžgar: Pod svobodnim soncem. 15.10 Umetnost in kultura (2. del). 16.00 Izbor iz literarnih podob. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Skladatelj Bogomir Leskovic. 18.00 Kulturni dogodki.

Sobota: 8.10 Kulturni dogodki. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.30 Človek in okolje. 14.10 Oddaja iz Kanalske doline. 15.00 Drugi program. 17.00 Kulturna kronika. 17.10 Violončelistka Simona Slokar in pianist Tullio Simonetti. 18.00 Janez Povše: »Družina Bogatajčić«.

DAROVI

Za lačne po svetu: N. N., Rupa 50.000 lir. Za slovenske misijonarje: J. V. 1.000.000; T. C. 50.000; N. N., Rupa 150.000; N. N. 100.000 lir.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 500 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Váš Hotel
34170 GORIZIA - GORICA (ITALY) • CORSO ITALIA, 63
TELEF. (0481) 82166/7/8 - TELEX 461154 PAL GO I